

Promluva Svatého otce na zámku Bellevue

čtvrtek, 22. září, 2011, 11.15 hodin

Pane prezidente,
Dámy a pánové,
Drazí přátelé,

Cítím se velmi poctěn laskavým přijetím, které jste mi připravili na zámku Bellevue. Obzvláště jsem vděčný Vám, pane prezidente Wulffe, za pozvání k této oficiální návštěvě, kterou ve Spolkové republice Německo konám jako papež už potřetí. Srdečně děkuji za Vaše vlídná slova na uvítanou. Jsem rovněž vděčný představitelům Spolkové vlády, Bundestagu a Bundesratu a města Berlín, kteří svou přítomností vyjadřují svůj postoj k papeži jakožto nástupci apoštola Petra. V neposlední řadě děkuji třem biskupům, arcibiskupovi Woelkimu z Berlína, biskupovi Wankemu z Erfurtu a arcibiskupovi Zollitschovi z Freiburgu, jakož i všem těm, kteří na různých církevních a veřejných úrovních spolupracovali na přípravě této cesty do mojí vlasti a přispěli tak k jejímu zdařilému průběhu.

Přestože je tato cesta oficiální návštěvou, která posílí dobré vztahy mezi Spolkovou republikou Německa a Svatým stolcem, nepřišel jsem proto, abych sledoval dané politické či ekonomické cíle jako to právem činí jiní státníci, ale proto, abych se setkal s lidmi a mluvil o Bohu.

Ve společnosti a jejích rozhodnutích se ve vztahu k náboženství projevuje rostoucí indiference, otázka pravdy je považována spíše za překážku a přednost má utilitaristické uvažování.

Naše soužití však potřebuje závazný základ, protože jinak bude žít každý jen podle vlastního individualismu. Náboženství je jedním z těchto základů zdařilého soužití. „Stejně jako náboženství potřebuje svobodu, tak i svoboda potřebuje náboženství.“ Tato slova velkého biskupa a sociálního reformátora Wilhelma von Kettelera, jehož 200. výročí narození připadá na letošní rok, jsou stále aktuální (Willhelm Emmanuel von Ketteler: *Sämtliche Werke und Briefe*, Mainz, 1977, vol. I, 1, str. 18).

Svoboda potřebuje původní vazbu k vyšší instanci. Skutečnost, že existují hodnoty, které absolutně nejsou ovladatelné, je pravou zárukou naší svobody. Kdo se cítí povinován vůči pravdě a dobru, bude bez váhání souhlasit s tím, že svoboda se rozvíjí pouze v odpovědnosti k většímu dobru. Takovéto dobro existuje jedině společně pro všechny. Musím se tedy vždycky zajímat také o své bližní. Svoboda nemůže být žita bez vztahů.

V lidském soužití není svobody bez solidarity. Co činím na úkor druhých, není svoboda, nýbrž provinění, které poškozuje druhé i mne samotného. Opravdu se mohu realizovat jako svobodná osoba jedině, užívám-li svých sil také k dobru druhých. Platí to nejenom pro soukromou oblast, ale také pro společnost. Podle principu subsidiarity musí společnost poskytovat dostatečný prostor k rozvoji i těm nejmenším strukturám a současně musí být jejich oporou, aby se jednou mohly stát samostatnými.

Tady v zámku Bellevue, který je pojmenován podle krásného výhledu na břeh řeky Sprévy a je situován nedaleko od Siegestäule, Bundestagu a Braniborské brány, jsme právě ve středu Berlína, hlavním městě Spolkové republiky Německo. Zámek s jeho pohnutými dějinami, stejně jako mnoho jiných budov města, je svědectvím německých dějin. Pronikavý vhléd i do temných stránek minulosti nám umožňuje se z nich poučit a přijmout podněty pro nynější dobu. Spolková republika Německo nabyla své dnešní podoby silou svobody formované odpovědností vůči Bohu i jednoho ke druhému. Potřebuje tuto dynamiku, zahrnující všechny lidské oblasti, aby se v nynější situaci mohla nadále rozvíjet. Má ji zapotřebí svět, jenž si žádá hlubokou kulturní obnovu a potřebuje znovuobjevit základní hodnoty, na nichž lze stavět lepší budoucnost (*Caritas in veritate*, 21).

Doufám, že k tomu budou moci aspoň trochu přispět jednotlivá setkání během této mojí cesty – tady v Berlíně, v Erfurtu, v Eichsfeldu a ve Freiburgu. Kéž nám všem v těchto dnech žehná Bůh.

Přeložil P. Milan Glaser, Vatikánský rozhlas